

Andrius Pulkauninkas – nuo biologijos iki teatro, šokio ir romano

SKAITYMO MALONUMAS

Vasario 19 dieną Kupiškio viešojoje bibliotekoje viešėjo Andrius Pulkauninkas, rašytojas, šiuolaikinio šokio choreografas, aktorius, režisierius. Per susitikimą su skaitytojais pristatytas naujas jo romanas „Jautrumo gravitacija“. Tai paskutinė trilgijos, kurią sudaro romanai „Miegantys ugnyje“, „Paskendęs turgus“, knyga.

Taip pat autorius papasakojo apie save ir kūrybinį kelią.

Bangulė ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

LEMTINGAS ATSITIKTINUMAS

Įdomu, kad A. Pulkauninkas pirmąsias studijavo biologiją Vilniaus universitete, ten 1997 metais baigė ir biologijos magistrantūrą.

Teatras ir kitos meno rūšys atsirado studijų metais susidomėjus teatru, kai visiškai atsitiktinai į Vilniaus universiteto teatro studijos repetaciją jį nusivedė draugas.

„Mano gyvenime buvo daug visokių veiklų. Esu bandęs režisuoti filmą, buvo ir choreografija, muzikos, vaizdo kūrimas, ir rašymas. Kodėl pradėjau rašyti, aš jums dar papasakosiu. Šiuo metu mane pristoato kaip režisierių ir choreografa.“

Iš tikrųjų niekada nenorėjau būti nei režisieriumi, nei juo labiau aktoriumi, nei su scena turėti kažką bendro. Man išėjo pagal posakį, kad žmogus planuoja, o Dievas juokiasi“, – tvirtino svečias.

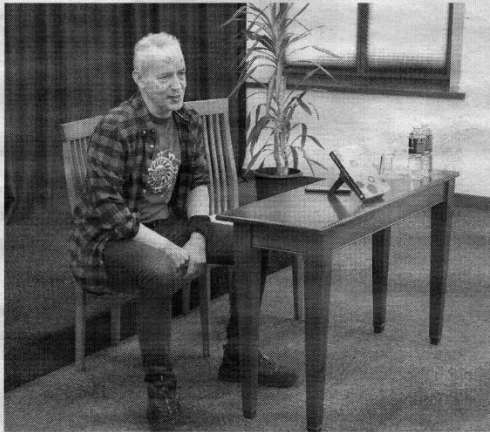
Jis manė, kad taps mokslininku, kai stojo studijuoti biologijos. Bet anuomet, 1991 metais, atrodė, kad visos universitetinės specialybės ar teatro mokslai visiškai niekam nereikalingi, nes tada vienintelė aktuali specialybė buvo turgus. Visi stovėjo turguje ir jam sakė: „Durniau, ko tu atėjai į tuos gamtos mokslus. Vis tiek iš tavęs nieko neišeis.“

„Antrame kurse dalyvavau mokslinėje ekspedicijoje. Važiuavau į dykumą ir iš tos dykumos parsivežiau vyno butelį. Paskambinau buvusiame bendraklasiui, kad jam atvežiau tą vyną. Susitikome, lauke žvarbu, pavasario pradžia. Tai jis mane nusivedė į universiteto teatro studiją. Ten ir vyną išgėrėme. Atėjusi studijos vadovė pasiūlė padaryti kartu su visais trenąž. Šis žodis tada man nesiskyrė nuo drenažo. Taip aš ir likau studijoje“, – apie savo kelią į teatrą papasakojo rašytojas.

Jis pamažu suvokė, kad biologijoje neturės ką veikti, ši veiklos sritis nebetrūkia, nors turi gamtos mokslų magistro laipsnį. Pavyzdžiui, gali pasakyti, kaip lotyniškai usūrinis šuo.

ROMANAS TARP KONSPEKTŲ

A. Pulkauninko rašymas prasidėjo nuo paskaitų konspektavimo

Andrius Pulkauninkas papasakojo apie savo kūrybinį kelią, kalbėjo apie meno reikšmę ir svarbą žmogui.

viską užsirašant ranka. Per neįdomias paskaitas šalia konspektų atsiradavo savos kūrybos užrašų apie visokius nebūtus dalykus.

„Taip su kurso draugu antrame ar trečiame kurse parašėme tarp paskaitų romaną. Nuėjau su tuo romanu į savaitraščio „Literatūra ir menas“ redakciją. Benediktas Januševičius pasakė, kad nespausdins tų kliesių. Taip pasibaigė pirmas bandymas kažką publikuoti. Ši nesėkmė neatbaidė nuo rašymo. Pradėjau rašyti trumpos formos kūrinius, noveles, apsakymus.“

1997 metais debiutavau žurnale „Metai“. Ten išspausdintas apsakymas „Dienos kaip naktys“. Vėliau publikavau tekstų „Literatūroje ir mene“, „Šiaurės Atėnuose“, žurnale „Nemunas“. Mano kūryba buvo visokie bandymai, eksperimentai. Su visais savo bandymais aš literatams buvau biologas, o biologams – literatas. Šiuo atveju dar ir teatralas. Keista mano karjera“, – taip save apibūdino rašytojas.

KNYGA KAIP ATSAKYMAS

Jis sakė, kad trečią trilgijos romaną galima skaityti atskirai, nesiremiant pirmomis dviem kny-

gomis. Vienintelis dalykas, siejantis visas parašytas šešias knygas, tai visur tas pats pagrindinis veikėjas.

„Aš visą laiką rašau pirmu asmeniu. Skaitytojai gali spėlioti, ar tai man nutinka, ar kažkuriam kitam veikėjui. Man paprasčiau pasakoti šia forma. Pasakojimas pirmu asmeniu nenaujas pasakojimo būdas. Kai autorius pasakoja pirmu asmeniu, tai gal mažiau literatūrinės maskuotės. Rašydamas pirmu asmeniu mažiau gali pasislėpti už kitų personažų. Turi būti labai atviras dėstydamas temą“, – teigė rašytojas.

Romane „Jautrumo gravitacija“ persipina detektyvinė istorija (draudimo kompanijos tyrėjos bandymas atskleisti 1993 metais paslaptingo gaisro paslaptį) ir pagrindinio veikėjo jauno menininko teatro Andriaus gyvenimo istorija Lietuvoje ir emigracijoje Danijoje.

Atskleidžiamas santykis tarp Rytų ir Vakarų, kaip lietuviai ir danai vertino tą patį meno kūrinių auomet, kai, anot rašytojo, vakariečiams mes atrodėme kaip Sibiro beždžionės, kai jų supratimu Vakarai baigdavosi ties Vokietijos ir Lenkijos pasieniu.

Nukelta į 8 p.

Susitikimo dalyviai. Autorės nuotrauka

Atkelta iš 7 p.

Pasak A. Pulkauninko, vyresnioji karta gerai dar prisimena, koks buvo gyvenimas devyniaisdešimtais metais.

„Manęs klausia, kodėl rašau apie devyniaisdešimtuosius? Kodėl visi vis grįžta į tuos metus? Matyt todėl, kad čia yra iki galo neišgyventa trauma, kurią bandome kažkaip apsibrėžti. Šiuo atveju aš rašiau kaip atsakymą Rimantui Kmitai. Jo romane šis laikotarpis atsiskleidžia per regbį, turgų ir mergas. Mano knygose turgaus nėra, yra teatras. Čia toks paradoksas, kaip daryti teatrą, kai teatro niekam nereikia. Kaip daryti meną, kurio niekas nenori“, – apie savo kūrybą kalbėjo autorius.

Per susitikimą diskutuota ir apie teatrą, iškilų Lietuvos režisierių kūrybą, kodėl jie, išsilavinus iš sovietizmo gniaužtų, buvo įdomūs Vakarų europiečiams, kalbėta apie meno ir menininko reikšmę visuomenei.

KAIP BŪTI PRANAŠŲ SAVAME KRAŠTE

A. Pulkauninkas papasakojo, kad 1998 metais išvyko mokytis į tarptautinę fizinio-vizualinio teatro mokyklą Stege (Danija), kur gavo fizinio-vizualinio teatro diplomą. 1999 metais įkūrė fizinio-vizualinio teatro trupę „Fabrikas Nr. 6“ ir ėmė kurti įvairius šokio projektus. Nuo 1999 metų dirba Vilniaus universiteto Kinetinio

teatro režisieriumi, choreografu, aktoriumi.

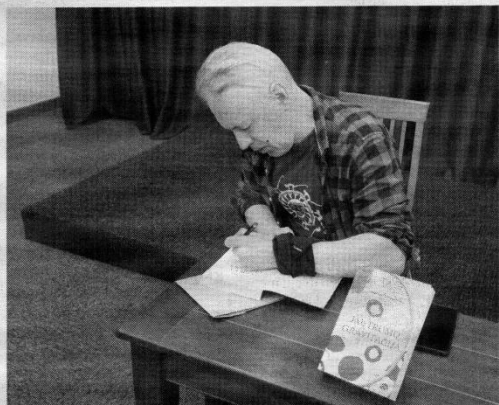
Savo kūryboje remiasi japoniško „butoh“ (buto) šokio estetika ir filosofija, organiškai ją įliedamas į kinetinio teatro formą.

Su savo trupe, kurios pagrindą sudaro Lietuvos šokėjai, dažnai gastroliuoja užsienio šalyse. Apkeliauvo beveik visus žemynus.

„Ne kartą esame pasirodę tarptautiniame šiuolaikinio šokio festivalyje „Naujas Baltijos šokis“. Lietuvoje mus galima dažniau išvysti tik Vilniuje. Buvome nuvežę spektaklį į Kaišiadoris, ten mūsų nesuprato, girdėjome replikų, kad parodėme nesąmonę. Bet Maroke laimėjome geriausios trupės apdovanojimą. Tokie paradokasai. Pranašau savame krašte nebūsi.“

Šiuo metu daugiausia maliausi tarp Vilniaus universiteto ir kito pasaulio. Dabar atėjo brandos laikotarpis. Visgi galvoju, kad reikėtų ir Lietuvai truputį daugiau atiduoti“, – susitikimo pabaigoje sakė A. Pulkauninkas.

Jis buvo vienas iš festivalių „Hercules“ ir „Off“ organizatorių. Sukūrė monospektaklį „Dievišką pliauską“, fizine-vizualinę H. K. Anderseno „Bjauriojo ančiuko“ interpretaciją „Bjauriusis“, režisavo ir sukūrė choreografiją spektakliams „Puikios dienos pradžia“, „Pasklidimas“, „Aš jus visus labai myliu / mėgstu. Ignacas“. Sukūrė choreografiją šokio spektakliui „Skenduoliai“, roko opera „Jūratė ir Kastytis“.

Andrius Pulkauninkas įsigijusiems jo naują romaną žmonėms parašė autografus. Bangulės Alekniėnės-Andrijauskės nuotrauka